

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

Факультет хореографічного мистецтва
Кафедра фізичної культури і здоров'я

**СИЛАБУС
навчальної дисципліни**

«ГІМНАСТИКА»

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Спеціальність – 024 Хореографічне мистецтво

Освітньо-професійна програма – Бальна хореографія,
Народна хореографія, Сучасна хореографія

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Харків – 2022 рік

Силабус склав:

ст.викладач Цигановська Наталія Василівна, завідувач кафедри ФКіЗ

Мова навчання — **українська**

Силабус затверджено на засіданні кафедри фізичної культури і здоров'я

Протокол № 1 від « 22 » серпня 2022 р.

Завідувач кафедри

_____

(підпис)

Наталія ЦИГАНОВСЬКА

Силабус затверджено на засіданні ради факультету хореографічного мистецтва

Протокол № 1 від « 23 » серпня 2022 р.

Голова ради факультету
хореографічного мистецтва

_____

(підпис)

Ірина МОСТОВА

1. Загальна інформація про курс

Назва дисципліни / освітньої компоненти	Гімнастика
Викладач	Цигановська Наталія Василівна
Контактний телефон та e-mail викладачів	ст.викл. Цигановська Н.В. nataliia_tsyhanovska@xdak.ukr.education каф. Фізичної культури і здоров'я hgak.kaf.fiz@gmail.com тел. 067-912-9728
Інформація про консультації	Пн., Чт. 14.00-15.30 каф ФКіЗ (ауд.70) Он лайн- консультації: Усі запитання можна надсилати на електрону пошту кафедри ФКіЗ та особисто викладачу.
Логіка вивчення курсу	Пререквізити та пост реквізити: Здобувач вищої освіти має вивчити до початку або разом із дисципліною «Гімнастика» наступні дисципліни: «Класичний танок», «Вступ до спеціальності», «Біомеханіка хореографічних рухів», що підвищуватиме ефективність засвоєння курсу.

2. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

2. Анотація дисципліни

Дисципліна призначена для здобувачів 1 курсу Спеціальність 024 – Хореографічне мистецтво, вивчення дисципліни є формування комплексних знань і вмінь, навичок з гімнастики, засвоєння професійних умінь в процесі вивчення вправ.

2.1. Місце дисципліни в програмі навчання

«Гімнастика» – навчальна дисципліна, яка, ґрунтуючись на концепції сучасних досягнень хореографічної галузі, збагачує практику підготовки та якість майстерності хореографів завдяки використанню в навчальному процесі засобів і методів сучасної гімнастики, котра розглядається як допоміжна дисципліна.

3. МЕТА КУРСУ

Мета та предмет курсу: ознайомлення студентів із теоретичними знаннями, методичною підготовкою, практичними вміннями і навичками з гімнастики, які повинен набути студент – хореограф на етапах навчання.

Кінцева мета навчальної дисципліни сформульована відповідно до освітньо-професійної програми (ОПП) і освітньо-кваліфікаційної характеристики (ОКХ):

1) підтримувати, розвивати й удосконалювати функціональні та координаційні можливості рухового апарату.

2) демонструвати розуміння принципів гімнастики.

глибоке вивчення методики викладання гімнастики і озброєння

педагогічними знаннями, навичками та вміннями, опанування техніки багатьох різноманітних видів гімнастики.

Предмет вивчення навчальної дисципліни є теорія та методика викладання гімнастики, оволодіння технікою гімнастичних вправ, формування професійних вмінь та навичок, необхідних для педагогічної і організаційної роботи в різних ланках фізкультурно-оздоровчої і спортивної роботи.

Завдання вивчення дисципліни

- набування необхідних знань, вмінь та навичок з метою використання засобів гімнастики у навчальних установах і хореографічних колективах;
- оволодіння технікою виконання та методикою проведення гімнастичних вправ та комплексів вправ;
- формування та вдосконалення професійно-педагогічних навичок і вмінь з проведення різновидів стройових, загально-розвиваючих, прикладних вправ;
- набування необхідних знань, вмінь та навичок з метою використання засобів гімнастики для розвитку фізичних якостей з урахуванням вікових, статевих та індивідуальних особливостей хореографів.
- методичними особливостями проведення ранкової та виробничої гімнастики;
- особливостями підбору вправ та методикою складання комплексів РГГ та ВГ;

-

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

(визначаються відповідно до освітньо-професійної програми)

ПР05. Аналізувати проблеми безпеки життєдіяльності людини у професійній сфері, мати навички їх попередження, вирішення та надання першої допомоги.

ПР09. Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПР11. Використовувати інноваційні технології, оптимальні засоби, методики, спрямовані на удосконалення професійної діяльності, підвищення особистісного рівня володіння фахом.

ПР15. Мати навички використання традиційних та інноваційних методик викладання фахових дисциплін.

ПР16. Аналізувати і оцінювати результати педагогічної, асистентсько-балетмейстерської, виконавської, організаційної діяльності.

ПР19. Мати навички викладання фахових дисциплін, створення необхідного методичного забезпечення і підтримки навчання здобувачів освіти.

ПР20. Знаходити оптимальні виконавські прийоми для втілення хореографічного образу.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ

(визначаються відповідно до освітньо-професійної програми)

Загальні компетентності

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, і місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК04. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК03. Здатність застосовувати теорію та сучасні практики хореографічного мистецтва, усвідомлення його як специфічного творчого відображення дійсності, проектування художньої реальності в хореографічних образах.

СК04. Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної).

СК05. Здатність використовувати широкий спектр між дисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових, профільних, фахових закладах освіти.

СК08. Здатність сприймати новітні концепції, усвідомлювати багатоманітність сучасних танцювальних практик, необхідність їх осмислення та інтегрування в актуальний контекст з врахуванням вітчизняної та світової культурної спадщини.

СК11. Здатність здійснювати репетиційну діяльність, ставити та вирішувати професійні завдання, творчо співпрацювати з учасниками творчого процесу.

СК013. Здатність використовувати традиційні та інноваційні методики для діагностування творчих, рухових (професійних) здібностей, їх розвитку відповідно до вікових, психолого-фізіологічних особливостей суб'єктів освітнього процесу.

6. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Ознаки курсу	Обов'язкова
Формат курсу	Денна форма навчання 1,2 семестр, заочна форма навчання 1,2 семестр;
Обсяг курсу	Зазначте за навчальним планом (відповідно до робочого навчального плану поточного навчального року):
	кількість кредитів – 6 ECTS
	загальна кількість годин – 180
	аудиторних – 60
	самостійної роботи – 120
	тижневих годин для денної форми навчання – 2
Технічне і програмне забезпечення / обладнання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Спортивний зал ХДАК 2. Спеціальне спортивне обладнання (мати, тренажери, гімнастичні палки та інші) 3. Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (ІКНМЗД); 4. Методичні розробки навчально-методичного комплексу (НМК), робочі програми, силабус навчальної дисципліни, інструктивні - методичні матеріали.
Форми, види навчальних занять та методи навчання (відповідно до навчального плану)	Форми: навчальні заняття, самостійна робота, контрольні заходи Види: практичні
Поточний контроль	Поточне опитування, контрольні тестування, гімнастичні комплекси; демонстрація виконаних студентами практичних завдань, виступи на академічному показі
Підсумковий контроль	залік
Політика курсу*	<p>Політика виставлення оцінок (пропущені заняття, відпрацювання пропусків): кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених студентам критеріїв; у випадку не відпрацювання студентом усіх передбачених тем навчальної дисципліни - не атестується, пропущені заняття обов'язково мають бути відпрацьовані.</p> <p>Форму і час відпрацювання студент та викладач взаємопогоджують.</p>

	<p>Політика академічної поведінки та доброчесності (плагіат, поведінка в аудиторії): конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем, необхідно бути взаємно толерантним, поважати думку іншого. Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність; робота в аудиторії з відключеними мобільними телефонами.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Жодні порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до положень ХДАК.
--	--

7. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна « Гімнастика» складається з 4 розділів, які містять 12 тем.

Перелік тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Гімнастика в хореографії. Спеціальні вправи												
Тема 1. Гімнастика в хореографії. Загальна характеристика гімнастики	12		4			8						
Тема 2. Різні види ходьби, бігу, стрибків	24		8			16	20		4			16
Тема 3. Вправи ритмічної гімнастики	12		8			4	28		4			24
Разом за розділом 1	48		20			28	48		8			40
Розділ 2. Спеціальні вправи на вдосконалення рухової активності												

Тема 4. Спеціальні вправи на вдосконалення рухової активності	16		4			12	28		4			24
Тема 5. Загальнорозвиваючі вправи	16		8			8	12					12
Тема 6. Шляхи опанування техніки хореографічних рухів засобами гімнастики	16		4			12	8		4			4
Разом за розділом 2	48		16			32	48		8			40
Усього годин	92		36			56	96		16			80

Тема 8. Структура та композиція гімнастичних зв'язок та комбінацій	4		2			2	20		4			16
Тема 9. Особливості тренувального процесу гімнастики	16		4			12	12		4			8
Разом за розділом 3	40		12			28	40		8			32
Розділ 4. Основні прийоми складання гімнастичних комбінацій та зв'язок												
Тема 10. Стрейчинг	20		4			16	24		4			20

Розподіл балів за формами контролю.

- відвідування заняття (пара) — 2 бали ; 30 пар — до 60 балів
- виконання практичного завдання — 3-5 балів; 6 практичних завдань — до 30 балів
- складання гімнастичних комплексів — 4-8 балів; 4 комплекси — до 30 балів

Методи навчання

Із метою забезпечення максимального засвоєння здобувачами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, бесіда);
- метод проблемного викладу матеріалу;
- наочні (презентація, ілюстрація);
- індуктивно-дедуктивний;
- метод стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності;
- методи усного, письмового, тестового контролю та самоконтролю

Практичні заняття, самостійна робота, складання гімнастичних комплексів та комбінацій.

Методи контролю

Поточне тестування, оцінки за виконання практичних завдань та завдань самостійної роботи, усне опитування, творчі роботи, експрес – тести, виконання індивідуального завдання, перевірка конспектів загально розвиваючих вправ, танцювальних комбінацій, складених здобувачами.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Навчальний посібник;

2. Робоча програма. Силабус;
3. Збірка тестових та контрольних завдань для поточного оцінювання навчальних досягнень студентів.

9. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

(за умови, якщо цей вид занять передбачений навчальним планом)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Гімнастика в хореографії. Загальна характеристика гімнастики	2
2	Різні види ходьби, бігу, стрибків	2
3	Різні види пересування та перестроювання	2
4	Вправи ритмічної гімнастики	4
5	Ритмічна гімнастика в хореографії	4
6	Спеціальні вправи на вдосконалення рухової активності	2
7	Підготовчі та спеціальні вправи на вдосконалення рухової активності	2
8	Розвиток координаційних здібностей	4
9	Класифікація загальнорозвиваючих вправ	4
10	Загальнорозвиваючі вправи в гімнастиці	2
11	Шляхи опанування техніки хореографічних рухів засобами гімнастики	2
12	Опанування раціональної техніки гімнастичних рухів	2
13	Поєднання хореографічних і гімнастичних рухів	4
14	Термінологія: загальна характеристика. Способи створення гімнастичних термінів	2
15	Структура та композиція гімнастичних зв'язок і комбінацій	4
16	Гімнастична зв'язка рухів	4
17	Особливості тренувального процесу в гімнастиці	2
18	Методичні й організаційні вимоги тренувального процесу в гімнастиці	4
19	Енергійна характеристика тренування	2
20	Різновиди розвитку гнучкості	2
21	Методика виконання акробатичних вправ	2
22	Основні прийоми складання гімнастичних комбінацій та зв'язок	2
	Разом	60

10. ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

1	Різні види пересування та перестроювання	8
2	Ритмічна гімнастика в хореографії	4
3	Підготовчі та спеціальні вправи на вдосконалення рухової активності	12
4	Розвиток координаційних здібностей	12
5	Загальнорозвиваючі вправи	4
6	Поєднання хореографічних і гімнастичних рухів	12
7	Гімнастична термінологія	12
8	Вправи, що сприяють збільшенню гнучкості хребта	4
9	Гімнастична зв'язка рухів	8
10	Опанування раціональної техніки гімнастичних рухів	8
11	Вправи стрейчингу в хореографічному тренажі	4
12	Методика виконання акробатичних вправ	8
13	Методичні й організаційні вимоги тренувального процесу в гімнастиці	4
14	Складання гімнастичний етюдів, зв'язок	16
15	Енергійна характеристика тренування	4
	Разом	120

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ

Основна

1. Гимнастика : учеб. пособие / [авт.: В. М. Миронов и др.] ; под ред. В. М. Миронова ; М-во спорта и туризма Республики Беларусь, Учреждение образования "Белорус. гос. ун-т физ. культуры". — Минск : БГУФК, 2007. — 254 с.
2. Гімнастика : прогр. курсу / Харк. держ. акад. культури, Каф. фіз. культури і здоров'я ; [уклад. Н. В. Цигановська]. — Х. : ХДАК, 2004. — 14 с.
3. Гімнастика [Електронний ресурс] : програма та навч.-метод. матеріали з дисципліни спец. 024 "Хореографія" / Харків. держ. акад. культури, Ф-т Хореогр. мистецтва, Каф. фіз. культури і здоров'я ; [уклад. Н. В. Цигановська]. — Харків : ХДАК, 2017. — 18 с.
4. Гімнастика : навч. посібник / Н. В. Цигановська ; Харк. держ. акад. культури. — Х. : ХДАК, 2005. — 90 с.
5. Гімнастика: Курс за вибором : прогр. та навч.-метод. матеріали до курсу для студ. 1 курсу спец. " Нар. хореогр.", "Сучасна хореогр." / Харк. держ. акад. культури, Каф. фіз. культури і здоров'я ; [уклад. Н. В. Цигановська]. — Х. : ХДАК, 2007. — 21 с.

Додаткова

6. Розвиток подиху в студентів ХДАК, які займаються співом, засобами фізичної культури та оздоровчих дихальних систем : метод. реком. для студ. до курсу "Фіз. виховання" / Харк. держ. акад. культури, Каф. фіз. культури і здоров'я ; [уклад. Н. А. Веретельникова]. — Х. : ХДАК, 2006. — 35 с.
7. Цигановська, Наталія Василівна Гімнастика : навч. посібник / Н. В. Цигановська ; М-во культури і туризму, Харків. держ. акад. культури, Каф. фіз. культури і здоров'я. — Харків : ХДАК, 2008. — 90 с.
8. Класичний танець та методика його викладання. Розділ "Партерна гімнастика" [Електронний ресурс] : навч.-метод. матеріали для студентів ф-ту хореогр. мистецтва,

що навчаються за освітньо-кваліфікац. рівнем "Бакалавр" напрям підготовки 6.020202 "Хореогр." / М-во культури України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т хореогр. мистецтва, Каф. нар. хореогр. ; [уклад. Л. М. Шилова]. — Харків : ХДАК, 2015. — 22 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії культури : сайт. — Режим доступу: <http://lib-hdak.in.ua/>.
2. Репозиторій ХДАК. — Режим доступу: <http://195.20.96.242:5028/khkdkxmlui/>.
3. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка : сайт. — Режим доступу: <https://korolenko.kharkov.com>.
4. Гімнастика [Електронний ресурс] : програма та навч.-метод. матеріали з дисципліни спец. 024 "Хореографія" / Харків. держ. акад. культури, Ф-т Хореогр. мистецтва, Каф. фіз. культури і здоров'я ; [уклад. Н. В. Цигановська]. — Харків : ХДАК, 2017. — 18 с.
5. Вікіпедія : вільна енциклопедія [Електронний ресурс] // <http://ru.wikipedia.org/wiki/>
6. Айунц В.І., Мельничук Д.Р. Основи методики викладання гімнастики: Навч. посібник. — Житомир: Видавництво Житомирського державного університету імені Івана Франка, 2010. — 76 с. — Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/5914/2/%C2%B0.pdf>
7. Мехоношин С.О. Гімнастика. Індивідуальна та самостійна робота студентів (на прикладі технологій графічного конструювання, ситуаційного моделювання, ступеневого навчання) / С.О. Мехоношин. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2013. — 216 с. (монографія). — Режим доступу: <https://bohdanbooks.com/upload/iblock/663/6636804e0b8a5558200df9e4e17bbd99.pdf>
8. Худолій О.М. Основиметодикивикладаннягімнастики:Навч.посібник.У2-х томах. — 4-е вид., випр. і доп. — Харків: «ОВС», 2008. — Т. 1. — 408 с: іл. — Режим доступу: <http://www.ovc.kharkov.ua/omvg-4ed-t1.pdf>